

VAN DE DEKEN

Motie van wantrouwen

mr. M.W. Guensberg

'Werken aan vertrouwen, een kwestie van aanpakken', is de titel van het strategisch akkoord dat ten grondslag ligt aan het kabinet-Balkenende. De Algemene Raad volgde het informatie- en formatie-nieuws zo alert mogelijk en trachtte invloed uit te oefenen op het proces met een brief aan de toenmalige informateur, thans minister van justitie, mr. J.P.H. Donner.

Het regeerakkoord is schadelijk voor het vertrouwen dat burgers moeten kunnen hebben in een goed systeem van gesubsidieerde rechtsbijstand

Die brief had natuurlijk betrekking op de grote zorgen die we hebben over het dossier rechtshulp. Door het vorige kabinet was al besloten dat een aantal werkgroepen aan de slag zou gaan met het gedachtegoed van de commissie-Ouwerkerk, dus met de op zich goede gedachte om in de rechtshulp een strikte scheiding aan te brengen tussen de publieksfunctie – het loket en het spreekuur – enerzijds, en de private functie – toegevoegde rechtshulp door advocaten – anderzijds.

Daarnaast was besloten dat er, zoals geadviseerd in een interdepartementaal beleidsonderzoek, verder gestudeerd zou worden op een systeem van resultaatafhankelijke vergoeding in de rechtshulp. De in het advies duidelijk gelegde relatie met het optrekken van de vergoedingen tot 95 à 100 euro per punt, werd omzeild door dat toch wezenlijke aspect van de zaak door te schuiven naar het volgende kabinet.

Aan ondertekening van het convenant Kwaliteitswaarborging Advocatuur, dat een toeslag op de vergoedingen binnen bereik bracht, heeft de Orde mondeling zeer nadrukkelijk de voorwaarde verbonden dat de vergoedingen substantieel omhoog moeten. Op het ministerie van Justitie had men alle begrip voor het stellen van die voorwaarde en erkende men ook volmondig de noodzaak van verhoging. Eerder riep ook de Tweede Kamer op tot verhoging van de vergoedingen, omdat men, geheel terecht, vreesde dat te veel advocaten de gesubsidieerde rechtsbijstand vaarwel zouden zeggen.

Het lag in de lijn der verwachting dat dit alles bij de vorming van het nieuwe kabinet gerechtvaardigde aandacht zou krijgen. Instandhouding van een gezond systeem van gesubsidieerde rechtshulp is immers onmiskenbaar een bestaansvoorwaarde voor een moderne rechtsstaat, en de signalen waren overduidelijk dat in Nederland de afbrokkeling van het systeem gevaarlijke vormen aanneemt.

Lezing van het strategisch akkoord levert evenwel alleen maar teleurstellingen op. De capaciteit van diverse schakels in de juridische keten wordt uitgebreid, criminaliteitsbestrijding krijgt hoge prioriteit met een 'ambitieuw programma van maatregelen', de bevoegdheden van opsporingsambtenaren worden uitgebreid, het systeem van bestuurlijke boetes zal optimaal worden ingezet, de rechtshandhaving wordt doelmatiger ingericht, slachtoffers zullen beter worden beschermd, lik op stuk-afdoening van zaken wordt bevorderd, de strafmaat wordt verhoogd, de rechtspraak wordt versneld en knelpunten in de afdoening worden bij voorrang opgelost. Stuk voor stuk goede, gerechtvaardigde of op zijn minst begrijpelijke doelstellingen.

Aan de positie van de wat minder draagkrachtige burger wordt echter geen woord gewijd, terwijl die toch op zijn minst ook het recht en de mogelijkheid moet hebben om zich in al dit justitieel geweld staande te houden. Dat opvallende stilzwijgen doet vermoeden dat men in het geheel niet aan de rechtshulp heeft gedacht of, erger nog, dat men van oordeel is dat goede rechtshulp niet langer een onmisbaar element is van een beschaafde en rechtvaardige samenleving.

Wat nu 'Werken aan vertrouwen...'? De inhoud van het strategisch akkoord en de signalen die we na het aantreden van het nieuwe kabinet over de rechtshulp hebben opgevangen, zijn regelrecht schadelijk voor het vertrouwen dat burgers zouden moeten kunnen hebben in een goed systeem van gesubsidieerde rechtsbijstand. Het regeerakkoord is bovendien een motie van wantrouwen aan het adres van die advocaten die, ondanks alles, nog steeds bereid zijn om toevoegingszaken te doen.

De Algemene Raad zal er alles aan doen om de verantwoordelijke minister alsnog op betere gedachten te brengen. Alle steun, bijvoorbeeld via de in dit *Advocatenblad* gepubliceerde petitie (zie de Ordepagina's achterin), is welkom! ■